

Aansluiting onderwijs en jeugd teams (AOJ teams) in het voortgezet onderwijs

Handreiking voor leerlingen, ouders en professionals in onderwijs, ondersteuning en zorg

Dec 2020

Samen voor de ontwikkeling van ieder kind, op een passende plek

Goed onderwijs legt voor elk kind een basis om gezond op te groeien en zich optimaal te ontwikkelen. Onderwijs bereidt jeugdigen voor op hun toekomst: participatie in de samenleving. Elk kind verdient een zo passend mogelijke plek in het onderwijs. Soms maken ouders en leerkrachten zich zorgen over een leerling. Omdat die niet lekker in zijn vel lijkt te zitten, lichamelijke problemen heeft of moeilijk gedrag vertoont. Of lijkt inclusiever onderwijs meer te vragen dan de school kan bieden.

Op en om scholen zijn verschillende professionals actief die samen met ouders en leerkrachten de leerling kunnen ondersteunen. Onder andere de GGD met jeugdarts en jeugdverpleegkundige, de leerplichtambtenaar en de brugfunctionaris van het wijkteam verbonden aan elke school.

Het is belangrijk dat de zorgen over een leerling zo vroeg mogelijk op tafel komen. Om vanuit daar samen, met de leerling, ouders en professionals integraal te kijken naar een passende oplossing. Een oplossing bijvoorbeeld in de vorm van extra onderwijsondersteuning en /of (jeugd)hulp.

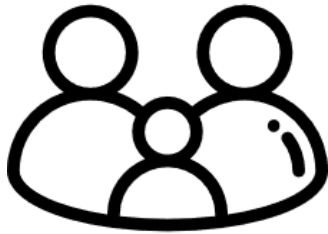
Als er zorgen zijn over een leerling komt het Aansluiting Onderwijs-Jeugd Team (AOJ team) in actie. Een AOJ team bestaat in ieder geval uit:

- Zorgcoördinator/ orthopedagoog
- Brugfunctionaris
- Jeugdarts/verpleegkundige
- Leerplichtambtenaar

Naast deze vaste kernpartners kunnen ook andere professionals vanuit andere organisaties deel uitmaken van het team. Dit kan per casus verschillen.

Hoe werkt het AOJ team?

**Er zijn zorgen over een leerling:
het AOJ team komt in actie**

Het AOJ team zorgt voor een goede en vlotte voortgang in ondersteuning aan de leerling. Hierbij gaat het om problematiek die dusdanig is dat er kans is op schooluitval en/of andere problematiek wat de schoolsetting overstijgt.

Het AOJ Team doet onderzoek, stelt vast wat er nodig is en regelt de passende ondersteuning altijd in overleg met de jongere/ouders. Ondersteuning uitsluitend gericht op schoolprestaties, vallen onder de Wet Passend Onderwijs en niet onder het AOJ team.

In het AOJ Team kan een casus anoniem besproken worden. In dat geval wordt er alleen advies gegeven aan de diegene die de casus inbrengt.

**Gezamenlijk leren als AOJ team:
Drie keer per jaar**

Het AOJ team ontmoet elkaar, buiten de casusoverleggen, minimaal drie keer gedurende een schooljaar. Dit overleg wordt geïnitieerd en voorgezeten door de zorgcoördinator/ orthopedagoog van de school.

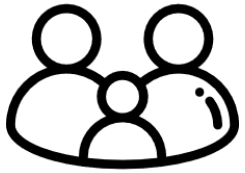
De professionals bespreken met elkaar verbindende en overstijgende onderwerpen als onderlinge samenwerking, trends die zichtbaar zijn in de school, mate van verzuim en resultaten van interventies. Gezamenlijk bespreken zij welke verbeteringen er nodig zijn binnen de school en wie daarbij nodig is.

Vanuit de uitkomsten van alle scholen, wordt de ontwikkeling van de AOJ teams gevolgd. Ook kunnen knelpunten worden opgelost en geleerde lessen meteen breed worden toegepast. Dit gebeurt op management-/beleidsniveau in een samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Samenwerking AOJ team

- De samenwerking is gericht op:
 - Maatwerk: de leerling staat centraal.
 - Actie: wie pakt welke actie op en houdt korte lijnen in de afstemming?
 - Leren: we plannen reflectie- en evaluatiemomenten in over inzet en voortgang. Zowel gericht op de begeleiding van een individuele leerling (op maat) als op het AOJ team als geheel (drie keer per jaar).
- We vertrouwen op elkaars expertises en werken in samenhang.
- We leveren passende ondersteuning: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig.
- We streven naar een duurzame oplossing voor de leerling, waarbij kostenbewustzijn wordt meegenomen in de afweging.

Wat is de meerwaarde van het AOJ team?

Voor de leerling & ouders

- Voor de leerling passende ondersteuning bij de school- en leefomgeving
- Ouders voelen zich betrokken en gehoord en daarmee beter ondersteund
- Helder waar en bij wie je terecht kunt bij vragen en problemen rond een leerling

Voor de professionals

- Duidelijke samenwerkingsafspraken, geen zaken dubbel doen ook niet als het naar andere wijkteammedewerkers wordt doorgezet
- Leren van en elkaars expertises (interprofessioneel)
- Korte doorgaande lijnen binnen school en aangesloten partners

Voor het 'systeem'

- De effectiviteit van het werken met AOJ teams wordt gemonitord
- Rode draden in succeservaringen en knelpunten kunnen snel (bestuurlijk) worden geagendeerd

Wie is wie in het A0J team?

Zorgcoördinator / orthopedagoog

Alle V(S)O scholen in SWV Eemland hebben hun ondersteuningsstructuur ingericht op basis van 'Professionele Momenten'. Taken en rollen van docenten, mentoren, de zorgcoördinator, het management, interne en externe specialisten zijn in deze PM-structuur goed beschreven en gevisualiseerd.

De taken en bevoegdheden van een zorgcoördinator kunnen per school verschillend worden ingevuld, maar het ontwikkelingsperspectief van de leerling staat centraal.

Als lid van het AOJ team kan de zorgcoördinator beoordelen of een leerling behoefte heeft aan extra (onderwijs-)ondersteuning. Hij/zij organiseert effectieve orthopedagogische- en didactische interventies. De zorgcoördinator kent de school en de regio goed. Dit betreft de inhoudelijke afspraken en structurele mogelijkheden rondom inzet van onderwijsondersteuning en/of (jeugd-)zorg

Jeugdarts / verpleegkundige

Elke school in de regio Utrecht heeft een GGD team, bestaande uit een jeugdverpleegkundige en jeugdarts. De GGD heeft de taak vanuit de wet Publieke Gezondheid om alle kinderen te volgen, zorg te signaleren en te adviseren/begeleiden op thema's gezondheid, leefstijl en welbevinden, zodat alle kinderen zo gezond en veilig mogelijk kunnen opgroeien. Preventie is hierbij het uitgangspunt, individueel en collectief.

De GGD biedt alle kinderen vanaf geboorte onderzoeken aan, ook aan 13 en 16 jarigen, en heeft hiermee zicht op de lichamelijke, sociale, emotionele ontwikkeling en leefstijl van elk kind en zijn leefomgeving.

Als lid van het AOJ team levert de jeugdarts/verpleegkundige vanuit de sociaal medische expertise en dossierkennis een bijdrage aan passende ondersteuning voor de jongeren met problematiek in een duidelijk afgestemde samenwerkingslijn.

Brugfunctionaris

De brugfunctionaris (wijkteammedewerker) is verbonden aan de school onderzoekt wat er nodig is om het schoolse probleem op te lossen en kan zo nodig begeleiding en ondersteuning bieden. Indien noodzakelijk kan er verbinding worden gezocht met jeugdhulp.

De brugfunctionaris werkt vanuit het systeem van de school en kan ouders benaderen als 'ouders van de leerling' zonder dat er vanuit de thuissituatie een ondersteuningsvraag ligt. Is de vraag breder en zwaarder dan de leef- en werkomgeving van de school dan wordt verbinding gemaakt door de brugfunctionaris met het sociale (wijk)team waar de leerling woont en vindt er afstemming plaats over overdracht en samenwerking.

Als lid van het AOJ team is de brugfunctionaris de verbinder tussen de school- en leefomgeving van de leerling. Hij begeleidt leerlingen individueel en kan de verbinding maken met jeugdhulp waar nodig.

Leerplichtambtenaar

Een belangrijk instrument bij het beschermen van het recht op onderwijs is de leerplicht. De leerplichtambtenaar is dagelijks bezig met verzuimende leerlingen. Verzuim is een van de duidelijkste triggers voor het herkennen van problematiek van de leerling en/of zijn leefomgeving.

Leerplichtambtenaren hebben de kennis, vaardigheden en mogelijkheden om samen met ouders/leerling en school te onderzoeken wat de achterliggende oorzaken zijn van verzuim. Daarbij denkt de leerplichtambtenaar zoveel mogelijk mee in passende oplossingen om ervoor te zorgen dat de jongere weer zo goed mogelijk deel neemt aan school.

Als lid van het AOJ team zit de leerplichtambtenaar vanuit bovenstaande deskundigheid aan tafel met andere professionals, ouders en de leerling zelf. Om zo aan een duurzame oplossing te werken en voorkomen dat jongeren tussen wal en schip terecht komen.

Gespreksleidraad gezamenlijk leren (drie keer per jaar)

Overleg gezamenlijk leren AOJ team – Gespreksleidraad

Elk AOJ team komt drie keer per jaar bij elkaar om te leren van de afgelopen periode en om vooruit te kijken. Zo kan het team het eigen functioneren verbeteren en kunnen we met elkaar trends ontdekken om verbeteringen te adviseren op het niveau van proces, procedures en beleid.

De cijfers

- Hoeveel cases heeft het team de afgelopen periode besproken? Hoeveel maakt dat er totaal dit jaar?
- Hoe hoog is het ongeoorloofd verzuim? In aantallen en percentages.
- Hoe hoog is het ziekteverzuim? In aantallen en percentages.
- Hoeveel jongeren hebben langer dan drie maanden geen onderwijs gevolgd?
- Wat zijn trends, oorzaken, zijn er opvallende punten.
- Wat is succesvol gebleken in de inzet? Waarom werkte dat?
- Wat is minder of niet succesvol gebleken in de inzet? Wat had daar beter in gekund?

De samenwerking met (zorg)partners

- Met welke partijen is de afgelopen periode samengewerkt?
- Wat is succesvol gebleken in de samenwerking? Waarom werkte dat?
- Welke knelpunten hebben jullie ervaren?
 - Wat was de oorzaak hiervan?
 - Waar ligt een mogelijke oplossing?
 - Wat hebben jullie hiervoor nodig en van wie?

De samenwerking binnen het AOJ team

- Hoe hebben jullie de samenwerking ervaren?
- Wat gaat er goed?
- Welke mogelijkheden voor verbeteringen zien jullie? Wat hebben jullie daarvoor nodig en van wie?
- Zijn er ontwikkelingen of ervaringen die jullie willen delen met andere AOJ teams?